

44. అద్ దుఖాన్ (పొగ) సూరా

సరిశయం

ఈ సూరా మక్కా కాలానికి చెందినది. ఇందులో మొత్తం 59 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఏకదైవారాధన, దైవవాణి అవతరణ, ప్రవక్తల పరంపర, మరణించిన తర్వాత మళ్ళీ లేపబడడం గురించి ఈ సూరా ముఖ్యంగా బోధించింది. ఈ సూరాలోని 10వ ఆయతులో ప్రస్తావించబడిన పొగ అన్న పేరునే దీనికి పెట్టడం జరిగింది. దివ్య ఖుర్ఆన్ ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంగా అభివర్ణిస్తూ ఈ సూరా ప్రారంభమయ్యింది. దివ్యఖుర్ఆన్ శుభప్రదమైన, ఘనమైన రాత్రి (రమజాను మాసంలో) అవతరింప చేయడం జరిగిందని, అల్లాహ్ తరఫున అవతరించిన కారుణ్యమనీ, మానవాళిని చెడుపట్ల హెచ్చరిస్తుందని తెలియజేసింది. ఈ సూరాలో అల్లాహ్ గురించి వివరణ కూడా లభిస్తుంది. ఆయన ఒక్కడు. ఆయనే నిజమైన దేవుడు, ఆయన తప్ప మరో దేవుడు లేడు. ఆయనకు భాగస్వాములు ఎవరూ లేరు. ఆకాశాలకు, భూమికి, వాటి మధ్య ఉన్న సమస్తానికి ఆయనే ప్రభువు. మన పూర్వీకులకు కూడా ఆయనే ప్రభువు. ఆయన జీవితాన్ని, మృత్యువును ప్రసాదిస్తాడు. ఆయన అన్నీ వింటాడు, అన్నీ చూస్తాడు. అవిశ్వాసులు అల్లాహ్ గురించి, ఆయన శక్తిసామర్థ్యాల గురించి అనుమానంలో పడి ఉన్నారు. తీర్పుదినం హఠాత్తుగా వారిని పట్టుకునే వరకు తమ అనుమానాలతో ఒక ఆటగా గడుపుతారు. తీర్పుదినం నాటి చిహ్నాల్లో ఒకటి: ఆ రోజు ఆకాశంలో ఒక పొగ ప్రజలను కమ్ముకుంటుంది. అది ప్రళయ ఘడియకు ఒక చిహ్నం. ఇక అప్పుడు అవిశ్వాసులకు పశ్చాత్తాపపడే అవకాశం ఉండదు. తమ శిక్షను తప్పించమని వారు అప్పుడు మొరపెట్టుకున్నా ప్రయోజనం ఉండదు. ఈ సూరాలో గతజాతులకు పట్టిన గతి గురించి కూడా అవిశ్వాసులకు తెలియజేయడం జరిగింది. అల్లాహ్ పట్ల తిరస్కారం, సత్యాన్ని తిరస్కరించడం వల్ల వారు తుడిచిపెట్టుకుపోయారు. ఫిర్బెన్ గురించి కూడా ఇందులో క్లుప్తమైన ప్రస్తావన ఉంది. ఫిర్బెన్ అహంభావంతో దుర్మార్గాలకు పాల్పడ్డాడు. అణచివేతలకు పాల్పడ్డాడు. ఫిర్బెన్, అతడి అనుచరులు చివరకు తుడిచిపెట్టుకుపోయారు. వారి భవనాలు, తోటలు, సెలయేళ్ళు, పొలాలు, వారి సంపద అంతటిని వదిలి వారు నాశనమయ్యారు. మూసా(అస), ఆయన అనుచరులు కాపాడబడ్డారు. ఇస్రాయిల్ సంతతి ప్రజలకు దైవానుగ్రహం లభించింది. కాని తర్వాత వారు అల్లాహ్ కు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకోలేదు. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను మరిచిపోయారు. తాము చేసుకున్న ఒప్పందానికి కట్టుబడలేదు. వారికి కూడా యెమన్ లో నివసించిన ఒక ప్రాచీన జాతి గురించి చెప్పడం జరిగింది. అల్లాహ్ కు బదులుగా ఖగోళాలను (గ్రహాలను, నక్షత్రాలను) ఆరాధించిన ఆ జాతిని కూడా నాశనం చేయడం జరిగింది.

44. అద్ దుఖాన్ సూరా

అవతరణ : మక్కా ఆయతులు : 59

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 - 2 హా మీమ్. స్పష్టమైన ఈ గ్రంథం
తోడు!

3 నిశ్చయంగా మేము దీనిని శుభప్రద
మైన రాత్రియందు¹ అవతరింపజేశాము.

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حَمْدٌ ۙ وَالْكِتَابِ الْمُبِیْنِ ﴿۱﴾

﴿۲﴾ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ قُرْاٰنًا مُّبْرَكًا ۙ اِنَّا كَاٰنُكُمْ مُّذْرِبِیْنَ ﴿۳﴾

1. 'శుభప్రదమైన రాత్రి' అంటే లైలతుల్ ఖద్ర్ (ఘనమైన రాత్రి) అని భావం. ఈ లైలతుల్ ఖద్ర్ రమజాన్ నెలలో చివరి దశకంలోని బేసిరాత్రుల్లో ఏదో ఒకటి అయి ఉంటుంది. "దివ్య ఖుర్ఆన్ అవతరించిన నెల రమజాన్ నెల" (అల్ బఖర్- 185) అని చెప్పబడటం గమనార్హం. అలాగే "మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ను ఘనమైన రాత్రి యందు అవతరింపజేశాము" అని (అల్ ఖద్ర్ సూరాలో) నెలవీయబడటం కూడా గమనార్హమే. ఆ ఘనమైన రేయినే ఈ సూరాలో శుభప్రదమైన రేయిగా పేర్కొనటం జరిగింది. అది శుభప్రదమైన రేయి అనటంలో సందేహానికి తావేలేదు. ఎందుకంటే
1. ఆ రాత్రిన ఖుర్ఆన్ గ్రంథం అవతరించింది.
  2. ఆ రాత్రియందు దైవదూతలు దిగివచ్చారు. ముఖ్యంగా రూహుల్ అమీన్ - హజ్రత్ జిబ్రయీల్ అలైహిస్సలాం - వచ్చారు.
  3. ఒక ఏడాది అంతా జరిగే సంఘటనలకు సంబంధించిన కీలక నిర్ణయాలు ఈ రాత్రియందు గైకొనబడతాయి.
  4. ఈ రాత్రి చేసే ఆరాధన వెయ్యిమాసాల (అంటే 83 సంవత్సరాల, నాలుగు నెలల) కంటే కూడా గొప్పది. దివ్య ఖుర్ఆన్ ఘనమైన రాత్రిన లేక శుభకరమైన రాత్రిన అవతరించినదంటే దాని భావం - ఆ రాత్రి నుంచి మహాప్రవక్త (స)పై దాని అవతరణా క్రమం ఆరంభమయింది. అంటే తొట్టతొలిసారి ఈ రాత్రియందే ఈ గ్రంథం అంతిమ దైవప్రవక్త (స)పై అవతరించింది. లేక దీని భావం ఇది : ఈ రాత్రియందే దివ్య ఖుర్ఆన్ 'లోహా మహ్సూఫాజ్' నుంచి క్రింది ఆకాశంలో ఉన్న 'బైతుల్ ఇజ్జత్' లోకి దించబడింది. మరి అక్కణ్ణుంచి అవసరాల కనుగుణంగా - కొద్దికొద్దిగా - 23 ఏండ్ల వ్యవధిలో మహనీయ ముహమ్మద్ (స)పై అవతరించింది.

కొంతమంది 'శుభప్రదమైన రాత్రి'ని షాబాన్ నెలలో వచ్చే 15వ రాత్రిగా తలపోశారు. కాని ఇది సరైనది కాదు. ఈ గ్రంథం రమజాన్ మాసంలోని 'లైలతుల్ ఖద్ర్'లో అవతరించినట్లు ఖుర్ఆన్ ద్వారా స్పష్టంగా రూఢీ అవుతున్నప్పుడు ఇతరత్రా రాత్రుల గురించి ఆలోచించటం ఎంతమాత్రం సరైనది కాదు. అదలా వుంచితే, షాబాన్ నెల

నిస్సందేహంగా మేము హెచ్చరిక చేసే వాళ్ళము.²

4 ఆ రాత్రియందే కీలకమైన ప్రతి ఉత్తర్వా జారీచేయబడుతుంది.³

5 మా వద్దనుండే ఆజ్ఞ రూపంలో!⁴ (ప్రవక్తలను) పంపేది కూడా మేమే.

6 నీ ప్రభువు దయానుగ్రహం వల్ల.⁵ ఆయన సర్వం వినేవాడు, సర్వం తెలిసిన వాడు.

7 మీరు గనక నమ్మగలిగితే ఆయనే భూమ్యాకాశాలకు, వాటి మధ్యనున్న సమస్తానికీ ప్రభువు.

﴿فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ كَرِيمٍ﴾

﴿أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ﴾

﴿رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

﴿رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

15వ రాత్రి (షబ్ బరాత్)కి సంబంధించి వచ్చిన ఉల్లేఖనాలన్నీ ప్రామాణికమైనవి కావు, బలహీనమైనవి. ఈ ఉల్లేఖనాలు ఖుర్ఆన్ లోని ఆయతుల ముందు ఎలా నిలువగలుగుతాయి?

2. దివ్య ఖుర్ఆన్ అవతరణలోని ప్రధాన ఉద్దేశం ఏది మేలైనదో తెలియపరచటం, మరేది కీడుతో కూడుకున్నదో హెచ్చరించటం. పరిణామాన్ని గురించి ముందుగా తెలియజేస్తే బాధ్యత తీరుతుంది.

3. 'యుఫ్ఠఖు' (﴿فِي﴾) అంటే ఏదేని విషయానికి సంబంధించిన ఉచితానుచితాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, దానిని అమలుపరిచే బాధ్యత తత్సంబంధిత దైవదూతకు అప్పగించటం జరుగుతుంది. 'హాకీమ్' అంటే వివేకంతో నిండినది అని అర్థం. దేవుని ప్రతి పనీ వివేకంతో నిండి ఉంటుంది. లేదా 'హాకీమ్' అన్న పదం 'ముహ్కమ్' (దృఢమైనది) అన్న అర్థంలో వచ్చి ఉంటుంది. అది దృఢంగా, తిరుగులేనిదిగా కూడా ఉంటుంది. అందులో మార్పులకు, సవరణలకు అవకాశం ఉండదు. ఈ రాత్రియందు, రాసున్న సంవత్సరానికి సంబంధించిన జీవన్మరణాలు, జీవిత ఒనరుల కేటాయింపులు, తదితర ముఖ్యాంశాల్ని 'లొహె మహ్మూజ్' నుంచి దించి దైవదూతలకు అప్పగించటం జరుగుతుందని మహాప్రవక్త ప్రియసహచరులు, వారి శిష్యులు వ్యాఖ్యానించారు (ఇబ్నై కసీర్).

4. ఈ నిర్ణయాలన్నీ మా అనుమతితోనే మా ఆజ్ఞపైనే జరుగుతాయి. మా ప్రణాళిక ననుసరించి జరుగుతాయి.

8 ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేడు. ఆయనే బ్రతికిస్తున్నాడు, ఆయనే చంపు తున్నాడు. ఆయనే మీ ప్రభువు, పూర్వీకులైన మీ తాతముత్తాతలకు కూడా (ఆయనే) ప్రభువు.⁶

9 అది కాదు, వారు సంశయానికి లోనై, ఆడుకుంటున్నారు.⁷

10 కనుక నువ్వు, ఆకాశం సృష్టమయిన పొగను తీసుకువచ్చే⁸ రోజు కోసం ఎదురుచూడు.

⑤ لَآ إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَيُكَلِّمُ مَن يَشَاءُ ۚ وَرَبُّكَ الْكَرِيمُ

⑥ لَيْسَ لَهُمْ فِي شَأْنِكَ تَلْعُوبُونَ

⑦ فَاتَّقِ يَوْمَ تُؤْتَى السَّاعَةُ ۚ إِنَّ خَانَ مَعِينٍ

5. దైవ గ్రంథాలను అవతరింపజేయటమైనా, దైవప్రవక్తలను పంపటమైనా - ఇదంతా కేవలం మా దయానుగ్రహమే. మా గ్రంథాల జ్ఞానాన్ని ప్రజలకు సృష్టంగా వివరించటానికే మేము మా ప్రవక్తలను పంపిస్తాము. ఈ విధంగా మేము మా దాసులను వారి జీవితావసరాల నిమిత్తం భౌతికానుగ్రహాలను ప్రసాదించటమే గాకుండా, ఆధ్యాత్మికంగా కూడా మార్గదర్శకత్వం వహించాము.

6. ఈ ఆయతులు కూడా అల్ ఆరాఫ్ సూరాలోని 158వ ఆయతు వంటివే. ఆ సూరాలో అల్లాహ్ ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు : “(ఓ ముహమ్మద్ - సఅసం) ఈ విధంగా ప్రకటించు - నేను మీ అందరి వద్దకు పంపబడిన దైవప్రవక్తను. ఆయన భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అధిపతి. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేడు. ఆయనే బ్రతికిస్తున్నాడు, ఆయనే చంపుతున్నాడు...” (అల్ ఆరాఫ్ - 158).

7. అంటే సత్యం వచ్చేసిన పిదప వారు, దాన్ని విశ్వసించవలసిందిపోయి సందిగ్ధంలో పడిపోయారు. అంతేకాదు, ఈ సత్యాన్ని నవ్వలాటగా తీసుకున్నారు.

8. ఇది అవిశ్వాసులకు తీవ్రమైన హెచ్చరిక. ఓ ప్రవక్తా! ఆకాశంలో పొగ ప్రస్తుటమయ్యే రోజు కొరకు నువ్వు నిరీక్షించు. ఈ ఆయతు పూర్వరంగం గురించి ఇలా చెప్పబడింది: మక్కావాసుల కరకు వైఖరికి విసుగెత్తిపోయిన దైవప్రవక్త (సఅసం) వారిపై కరువు కాటకాలు రావాలని శపించారు. తత్ఫలితంగా మక్కాపై దుర్భిక్షం తాండవించింది. ప్రజలు ఆకలిబాధతో అలమటించారు. చివరికి వారు బొమికలను, చర్మాలను, చచ్చిపోయిన జంతువులను సయితం తినసాగారు. తలెత్తి ఆకాశం వంక ఆశతో చూసేవారు. కాని ఆకలిబాధ, తీవ్రమైన బలహీనత వల్ల వారికి ఆకాశం ఒక పొగ మాదిరిగా కనిపించేది. అప్పుడు గత్యంతరం లేక దైవప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి, ఈ విపత్తును తొలగించమని ప్రార్థించడంంటూ అభ్యర్థించారు. ఈ దుర్భిక్షస్థితి గనక

11 అది మనుషుల్ని ముట్టడిస్తుంది. అదొక వ్యధాభరితమైన శిక్ష.

12 (అప్పుడు వారు) “మా ప్రభూ! ఈ విపత్తును మా నుండి దూరం చేయి. మేము నిజంగానే విశ్వసిస్తాము”⁹ (అని ప్రాధేయపడతారు).

13 ఉపదేశం ఇప్పుడు వారికి ఎలా లాభదాయకం అవుతుంది? - అన్నీ విడమరచి చెప్పే ప్రవక్త వారి వద్దకు (ఎప్పుడో) వచ్చేవాడు.

14 అయినా వాళ్లు అతన్నుండి ముఖం త్రిప్పుకున్నారు. “ఇతను (ఇతరుల చేత మాటలు) నేర్పబడిన పిచ్చివానిలా ఉన్నాడు” అని అన్నారు.

يَعْتَسَى النَّاسُ هَذَا عَذَابَ الْآلِيمِ ۝

رَبِّ الْكَافِرِينَ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۝

أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ۝

كَمْ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۝

తొలగిపోతే తామంతా ‘విశ్వసిస్తామ’ని వాగ్దానం చేశారు. కాని గడ్డుకాలం తొలగిపోగానే కథ మళ్లీ మొదటికొచ్చింది. వాళ్లు తమ వైరవైఖరిపై నిలిచిపోయారు. అందువల్ల దేవుడు బద్ రజరంగంలో వారిపై గట్టిగా ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాడని వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుత్తఫ్సీర్).

మరికొందరి వ్యాఖ్యానం ఇలా ఉంది : ప్రళయదినానికి సంబంధించిన 10 పెద్ద పెద్ద చిహ్నాలలో ఈ పొగ ఒకటి : ఈ పొగ ప్రభావం అవిశ్వాసులపై తీవ్రంగా పడుతుంది. విశ్వాసులపై కొద్దిగా పడుతుంది. ఈ ఆయతులో ఆ పొగ గురించే చెప్పబడింది. ఈ వ్యాఖ్యానం ప్రకారం ఈ చిహ్నం ప్రళయదినానికి ముందు ప్రస్ఫుటం అవుతుంది. మొదటి వ్యాఖ్యానం ప్రకారం చూస్తే ఈ సంఘటన ఇప్పటికే సంభవించింది. ఈ రెండు విషయాలు సరైనవేనని ఇమామ్ షాకానీ అంటున్నారు. ఆయతు పూర్వరంగం ప్రకారం ఈ సంఘటన జరిగిపోయిందని ప్రామాణిక ఆధారాల ద్వారా రూఢీ అయింది. ఇక ప్రళయ సూచనలంటారా, అక్కడా ఈ విషయం ప్రామాణిక హదీసుల ద్వారా ఉటంకించబడింది. కాబట్టి దాన్ని కొట్టివేయడానికి వీలులేదు. ఆ సమయంలో ఈ పరిస్థితి నెలకొనగలదని మనం నమ్మాలి.

9. మొదటి వ్యాఖ్యానం (తఫ్సీర్) ప్రకారం ఇవి మక్కా అవిశ్వాసుల పలుకులు. రెండవ వ్యాఖ్యానం ప్రకారం ప్రళయదినానికి ముందు అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా అంటారు.

15 మేము ఈ విపత్తును కొద్దిగా తొలగిస్తాము. (కాని ఏం లాభం?) మీరు మళ్లీ యధాస్థితి (అవిశ్వాస స్థితి)కి వస్తారు.

16 ఏ రోజున మేము మిమ్మల్ని చాలా గట్టిగా పట్టుకుంటామో¹⁰ (ఆ రోజు) మీపై తప్పకుండా ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాము.

17 వీరికి పూర్వం ఫిరౌన్ జాతి వారిని (కూడా) మేము పరీక్షించాము.¹¹ వాళ్ల దగ్గరకు గౌరవనీయుడైన ప్రవక్త వచ్చాడు.

18 (అతనిలా అన్నాడు) : “దైవదాసులను నాకప్పగించండి.¹² నేను మీ వద్దకు పంప బడిన నమ్మకస్థుణ్ణి అయిన ప్రవక్తను.¹³

۱۰ اِنَّا كَاثِرُو الْعَذَابِ لَوْلَا اَنَّكُمْ عَلِمْتُمْ ۙ

۱۱ يَوْمَ بَطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ اِنَّا لَمُنْعِمُونَ ۙ

۱۲ وَقَدْ تَنَنَّا اَمْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۙ

۱۳ اِنْ اَدْرَاكَ اِلَىٰ عِبَادِ اللّٰهِ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اٰيْتِن ۙ

10. అంటే బద్ర్ సంగ్రామం జరిగే రోజున! ఆ యుద్ధంలో 70 మంది ప్రముఖ అవిశ్వాసులు హతులయ్యారు. మరో 70 మంది ఖైదీలుగా పట్టుబడ్డారు.

ఇక రెండవ వ్యాఖ్యానం ప్రకారం (రెండో కోణం నుంచి)చూస్తే ప్రళయదినాన దేవుడు వారిని చాలా గట్టిగా నిలదీస్తాడు.

ఈ నేపథ్యంలో అల్లామా షౌకానీ ఏమంటున్నారో చూడండి : బద్ర్ యుద్ధ భూమిలో అవిశ్వాసులకు జరిగే ఘోర పరాభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకునే ఈ ఆయతు అసలు అవతరించింది. ఖురైషుల గురించే ఈ మాట చెప్పబడింది. తీర్పుదినాన కూడా అల్లాహ్ చాలా గట్టిగా పట్టుకుంటాడన్న విషయంలో సందేహానికి తావులేదు. కాని ఆ ‘పట్టు’ సర్వసాధారణమయింది. ప్రతి అవిధేయునికీ అది వర్తిస్తుంది.

11. ‘పరీక్షించాము’ అంటే భావం మేము వారికి ప్రాపంచిక సుఖసౌఖ్యాలను, సిరిసంపదలను పుష్పలంగా ప్రసాదించాము. ఆ తరువాత వారి వద్దకు గౌరవనీయుడగు మా ప్రవక్త (మూసా)ను పంపాము. కాని వారు మాత్రం తమ ప్రభువు అనుగ్రహాల పట్ల కృతజ్ఞతలూ తెలుపుకోలేదు, మా ప్రవక్త చెప్పినట్లా వినలేదు.

12. ‘దైవదాసులను అప్పగించండి’ అంటే మూసా (అలైహిస్సలాం) జాతికి చెందిన బనీ ఇస్రాయిల్ జనులను విముక్తుల్ని చేయండి అని భావం. ఆ జాతివారిని ఫిరౌన్ బానిసలుగా చేసుకుని వేధించేవాడు. అందువల్ల హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం) తన జాతి ప్రజలకు స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలను ఇవ్వమని డిమాండు చేశారు.

19 “మీరు అల్లాహ్ ముందు తలబిరుసు తనం ప్రదర్శించకండి. ¹⁴ నేను మీ వద్దకు స్పష్టమైన ప్రమాణం తీసుకువచ్చాను. ¹⁵

20 “మీరు రాళ్లు రువ్వ నన్ను చంపే ప్రయత్నం నుంచి నా ప్రభువూ, మీ ప్రభువూ అయిన అల్లాహ్ ను నేను శరణు వేడుతున్నాను. ¹⁶

21 “ఒకవేళ మీకు నాపై నమ్మకం లేకపోతే, నానుండి వేరైపోండి.” ¹⁷

22 (కాని ఎంత నచ్చజెప్పినా వారు వినకపోవటంతో) అతను, “(ఓ ప్రభూ!) ఈ జనులు పాపాత్ములు” ¹⁸ అంటూ తన ప్రభువును ప్రార్థించాడు.

23 “సరే! రాత్రికి రాత్రే నువ్వు నా దాసు అను తీసుకుని వెళ్ళిపో. ¹⁹ ఖచ్చితంగా మీరు వెంబడించబడతారు.

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ¹⁴

وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُوهُ ¹⁵

وَإِن لَّمْ تَوْمَأْزِلُوا فَاعْتَرِكُون ¹⁶

فَذَعَابَةُ أُنَّ هُمْ كَأَقْرَابٍ مِّمَّنْ مَوَدَّ

فَأَسْرِعْ بَعْدَ رَأْيِي لِيَلَا إِلٰكُمْ مُتَّبِعُونَ ¹⁷

13. అంటే - దైవసందేశాన్ని యధాతథంగా మీకు అందజేసేవాణ్ణి. అందులో హెచ్చుతగ్గులు చేసేవాణ్ణికాను.

14. అంటే - దైవప్రవక్త మాటను తిరస్కరించి దేవుని ముందు మీ బడాయిని చాటుకోకండి. ఈ ధోరణి మీకు శ్రేయస్కరమైనది కాదు.

15. నేను మీ వద్దకు తెచ్చిన బలమైన నిదర్శనాన్ని కళ్ళారా తిలకించిన మీదట ఇక మీరు ‘కాదు, కూడదు’ అని బుకాయించేందుకు ఆస్కారమే లేదు.

16. ఈ సందేశాన్ని అందజేసిన పిదప ఫిరౌన్ చక్రవర్తి మూసా (అలైహి)ని చంపుతానని బెదిరించాడు. అప్పుడు మూసా తన ప్రభువును శరణువేడుతూ ఈ విధంగా పలికారు.

17. అంటే, మీరు నా సందేశాన్ని స్వీకరించకపోతే పోనివ్వండి. కాని నన్ను చంపుతామని బెదిరించటం, నాపై కక్షసాధింపు చర్యలు మొదలెట్టటం మాత్రం విపరీతం. కనీసం మీరు నా జోలికి రాకుండా ఉండండి, చాలు అని మూసా చెప్పారు.

18. కాని వారు తన మాటలపై ఆలోచించకపోగా, మరింతగా రెచ్చిపోవటంతో హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం) దైవసహాయం కోసం చేతులెత్తి అర్థించారు.

19. అల్లాహ్ తన ప్రవక్త మొరను ఆలకించి, ఆమోదించాడు. ఇస్రాయిల్ సంతతి వారిని

24 “నువ్వు సముద్రాన్ని నిలిచి (చీలి) ఉన్న స్థితిలోనే వదలి వెళ్ళిపో. ²⁰ అయితే ఈ సైన్యం మాత్రం ముంచివేయబడుతుంది” (అని మేమతనికి సూచించాము).

25 వారు ఎన్నో తోటలను, ఊటలను వదలిపోయారు. ²¹

26 మరెన్నో పచ్చని పొలాలను, చక్కని నిలయాలను,

27 ఇంకా తాము అనుభవిస్తూ ఉండే విలాసవంతమైన వస్తువులను కూడా (వదలిపోయారు).

28 అంతా ఇట్టే అయిపోయింది. ²² మేము మరోజాతి వారిని వాటన్నింటికీ వారసులుగా చేశాము. ²³

﴿وَأَنزَلْنَا الْبَحْرَ الْهَمْلَ وَالْأَمْوَالَ مَعْرُونَ﴾ ²⁰

﴿كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَبْتٍ وَعُيُونٍ﴾ ²¹

﴿وَرُؤُوفٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ﴾ ²²

﴿وَعَمَلَةٍ كَانُوا فِيهَا لَكِيلِينَ﴾ ²³

﴿كَذَلِكَ وَأَوْصَيْنَاهَا الْآخِرِينَ﴾ ²⁴

రాత్రికి రాత్రే తీసుకుని నగరం విడిచిపెట్టమని సంకేతం ఇచ్చాడు. దాంతోపాటు, “చూడు! వాళ్లు నిన్ను వెంటాడతారు, కాని ఆందోళన చెందకు” అని ఓదార్చాడు.

20. ‘రహ్మాన్’ అంటే ఆగివున్న లేక ఎండిపోయిన స్థితిలో అని అర్థం. అంటే నువ్వు నీ చేతి కర్రతో సముద్రంపై కొట్టగానే సముద్రం రెండుగా చీలిపోయి, నీ కోసం దారి ఇస్తుంది. నువ్వు నీ సమూహంతోపాటు సముద్రాన్ని దాటగానే, సముద్రాన్ని అదే స్థితిలో వదలి వెళ్ళిపో. అప్పుడు ఫిరోన్ కూడా తన సైనికుల సమేతంగా సముద్రాన్ని దాటి వచ్చేందుకు దిగుతాడు. అప్పుడు మేమాసేనల్ని ముంచివేస్తాము - జరిగింది కూడా అదే.
21. నైలునదికి ఇరు ప్రక్కల ఎన్నో తోటలు, పంట పొలాలండేవి. వైభవోపేతమైన భవనాలుండేవి. అవన్నీ వారి సిరిసంపదలకు, భోగభాగ్యాలకు ప్రతీకలుగా అలరారేవి. అవన్నీ ప్రపంచంలోనే ఉండిపోయాయి. వారి ఆస్తిపాస్తులేవీ వారి వెంట రాలేదు. లోకవాసులకు గుణపాఠ సూచనగా ఫిరోన్, ఫిరోన్ జాతి పేరు మాత్రం నిలిచి పోయింది.
22. అంటే, ముందుగా చెప్పినట్లే ఫిరోన్ కథ కంచికి చేరింది.
23. కొందరు వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం దేవుడు ఇస్రాయీలు సంతతి వారికి వాటిపై వారసత్వం వొసగాడు. కాని ఇస్రాయీలు సంతతి వారు మళ్ళీ ఈజిప్టు ప్రాంతానికి తిరిగివచ్చిన దాఖలాలు చరిత్రలో ఎక్కడా లేవని ఇంకొంతమంది ఎత్తిచూపారు. అందువల్ల ఈజిప్టు

29 వారి స్థితిపై నింగీ, నేలా రోదించలేదు. ²⁴ వారికి (కనీసం) గడువు కూడా లభించలేదు.

30 నిస్సందేహంగా మేమే ఇస్రాఱియాల సంతతిని (అత్యంత) అవమానకరమైన శిక్ష (పీడన) నుంచి విడిపించాము.

31 ఫిరౌన్ తరపున జరిగే (పీడన నుంచి)! నిశ్చయంగా వాడు మహా తలబిరుసు, బరితెగించిపోయినవాడు.

32 మేము జ్ఞానంతోనే వారికి (ఇస్రాఱియాలియులకు) లోకవాసులపై ప్రాధాన్యతను వాసగాము. ²⁵

33 ఇంకా, మేము వారికి స్పష్టమైన పరీక్ష గల సూచనలను ఇచ్చాము. ²⁶

﴿فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ﴾

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا لِنَبِيِّ إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ﴾

﴿مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ﴾

﴿وَلَقَدْ اخْتَرْتَهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ﴾

﴿وَأَنبَأَهُمُ مِنَ آيَاتِنَا بِمَا كَانُوا مُعْتَدِينَ﴾

రాజ్య వారసత్వం ఇస్రాఱియాలకు గాకుండా మరొకరికి దక్కిందని చెప్పటం సమంజసం అన్నది వారి అభిప్రాయం.

24. ఫిరౌన్ జాతి వారిలో ఏ కాస్త మంచి ఉన్నా, వారి సత్కర్మలు ఆకాశం వైపుకు ఎక్కి ఉన్నా బహుశా ఆకాశం ఘోషించి విలపించేదేమో! వారు కనీసం ధరిత్రిపై దైవారాధన చేస్తూ సాష్టాంగపడి ఉంటే, వారి వినాశాన్ని చూసి, భూమి దుఃఖించి ఉండేదేమో! కాని వారి దుర్మార్గాలు, అత్యాచారాలు, ఆగడాలు మితిమీరి పోవటం వల్లనేమో వారి విషాదాంతంపై అటు నింగిగానీ, ఇటు నేలగాని ఏమాత్రం బాధపడలేదు (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

25. ఈ లోకవాసులంటే ఇస్రాఱియాలకు సమకాలీకులైన ప్రపంచ జాతులని భావం. అంతేగాని ఆ ప్రాధాన్యత సర్వకాల, సర్వావస్థలకు వర్తించదు. ఎందుకంటే దివ్య ఖుర్ఆన్ లో ముహమ్మద్ అనుచర సమాజం 'శ్రేష్ఠసమాజం'గా అభివర్ణించబడింది. కాబట్టి దీనిద్వారా విదితమయ్యేదేమిటంటే, దేవుడు ఆనాటి ప్రపంచవాసులపై బనీ ఇస్రాఱియాలికి ఆధిక్యతను, శ్రేష్ఠతను ప్రసాదించాడు. ఏ యోగ్యత మూలంగా దేవుడు వారికి ఆ వైశిష్ట్యాన్ని ప్రసాదించాడో ఆయనకే ఎరుక.

26. ఇక్కడ 'సూచనలు' అంటే దైవప్రవక్త మూసా (అలైహిస్సలాం)కు ఇవ్వబడిన మహిమలని భావం. ఆ సూచనలను పొందిన మీదట వారెలా ప్రవర్తిస్తారో దేవుడు

34 వాళ్లు (మక్కా తిరస్కారులు) ఇలా అంటున్నారు²⁷ -

35 “ఇక్కడ (ఈ ప్రపంచంలో) మాకు వచ్చే మొదటి మరణమే తప్ప మరొకటి లేదు.²⁸ మళ్లీ మేము తిరిగి లేపబడట మనేది ఉండదు.

36 “ఒకవేళ మీరు చెప్పేదే నిజమైతే మా తాతముత్తాతలను (తిరిగి) తీసుకు రండి!”²⁹

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَعُولُونَ ﴿۲۷﴾

﴿۲۸﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا أَمْوَالُنَا الْأُولَىٰ وَمِمَّا عَنَّا يُنْفَرُونَ

﴿۲۹﴾ فَأَتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

పరీక్షించ దలిచాడు. లేదా సూచనలంటే దేవుడు ఇస్రాయిలు సంతతి వారికి చేసిన మహోప కారాలు అని అర్థం. ఉదాహరణకు : ఫిరౌసీయుల చెరనుంచి వారిని విడిపించటం, సముద్రాన్ని చీల్చి వారి కోసం మార్గం ఏర్పరచటం, మేఘాలను వారికి నీడగా పంపటం, మన్న సల్వాలను ఆహారపదార్థంగా ప్రసాదించటం ఇత్యాదివన్నీ దైవానుగ్రహాలే. ఈ ఉపకారాలను పొందిన మీదట ఇస్రాయిల్ జాతివారు దైవవిధేయతా మార్గాన్ని అవలంబిస్తారో లేక తలబిరుసులుగా ప్రవర్తిస్తారో దేవుడు చూడదలిచాడు.

27. ‘వాళ్లు’ అంటే మక్కాకు చెందిన అవిశ్వాసులన్నమాట! ఎందుకంటే ఈ సూరా ఆరంభం నుంచే కురైషుల నేపథ్యంలో విషయం చర్చించబడుతోంది. మధ్యలో వారిని హెచ్చరించే ఉద్దేశంతో ఫిరౌన్ గాథను కూడా ఉదాహరించటం జరిగింది. ఫిరౌన్ కూడా వీళ్ల మాదిరిగానే అహంకారం ప్రదర్శించాడు. కాని ఏమయింది? మరి ఈ మక్కా కురైషులు గనక దారికి రాకపోతే వీళ్లకూ అదే గతిపడుతుంది.
28. అంటే - ఈ ప్రాపంచిక జీవితమే తొలిజీవితం, తుది జీవితం కూడా. ఆ తరువాత మళ్లీ బ్రతకటం, లెక్కాగిక్కా అనేవి ఏవి ఉండవు అన్నది వారి పలుకుల ఆంతర్యం.
29. దైవప్రవక్త (స)ను, ముస్లింలను ఉద్దేశించి అవిశ్వాసులు విసిరిన సవాలు ఇది - మరణానంతర జీవితం అనేది నిజంగానే ఉంటే, ఏదీ, చనిపోయిన మా పూర్వీకులను మళ్లీ బ్రతికించి తీసుకురండి!? అని వారు డిమాండు చేశారు. ఇది వారి మంకుతనానికి నిదర్శనం. ఎందుకంటే ప్రళయదినం తరువాత - పరలోకంలో - మరణానంతర జీవితం ఉందని చెప్పబడిందేగాని ప్రపంచంలో మరణానంతర జీవితం ఉందని చెప్పలేదే!

37 ఏమిటి, వీళ్లు గొప్పవారా లేక 'తుబ్బా' జాతివారు, వారికి పూర్వం గతించిన వారు గొప్పవారా? మేము వాళ్ళందరినీ అంత మొందించాము. ఎందుకంటే వాళ్లు పాపా త్తులుగా తయారయ్యారు. ³⁰

38 మేము భూమ్యాకాశాలను, వాటి మధ్యనున్న వస్తువులను ఏదో తమాషాగా (అషామాషీగా) సృష్టించలేదు. ³¹

39 పైగా మేము వాటిని సత్య (ప్రణాళికా) బద్ధంగానే సృష్టించాము. ³² కాని వారిలో చాలామందికి తెలీదు. ³³

أَمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمٌ تُبَيِّنُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَفْلَاكُهُمْ
إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِيَجْزِيَ ﴿٣٨﴾

مَا خَلَقْنَاهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَيَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

30. ఏమిటి, 'తుబ్బా' జాతి వారి గురించిగానీ, వారికి పూర్వం గతించిన ఆద్, సమూద్ జాతి వారిని గురించిగానీ ఈ మక్కా తిరస్కారులకు తెలుసా? వాళ్లు వీళ్లకన్నా ఎక్కువ బలిష్ఠులు, తెలివితేటలు గలవారే. కాని వారి పాపాల కారణంగా మేము వారిని తుడిచిపెట్టేశాము. 'తుబ్బా' అంటే సబా జాతి. సబా జాతిలో 'హమీర్' అనే ఒక తెగ ఉండేది. వారు తమ చక్రవర్తిని 'తుబ్బా' అనే బిరుదుతో పిలిచేవారు. అంటే రోము చక్రవర్తిని 'ఫైసర్'గా, పారసీక రాజ్యాధిపతిని 'కిస్రా'గా, ఈజిప్టు రాజును 'ఫిరోస్'గా, అబిసీనియా చక్రవర్తిని 'సజాషీ'గా ప్రజలు పిలిచినట్లే 'సబా' జాతి నాయకుణ్ణి 'తుబ్బా'గా వ్యవహరించేవారు. అలాంటి తుబ్బాలలో ఒకతను బలపరాక్రమాలలో, సామ్రాజ్య విస్తరణలో బాగా పేరుమోశాడని చరిత్రకారులు చెబుతారు. అతను తన జైత్రయాత్రను కొనసాగిస్తూ సమర్ఖండ్ వరకూ వచ్చాడని కొంతమంది చరిత్రకారులు పేర్కొన్నారు. ఇలాంటి బలపరాక్రమాలు గల రాజులు ఈ రాజవంశంలో చాలామందే ఉన్నారు. వారి కాలంలో సబా జాతి కీర్తి శిఖరాలు అంబరాన్నంటాయి. కాని ఆ జాతి వారు కూడా తమ ప్రవక్తను ధిక్కరించేసరికి అల్లాహ్ వారిని సమూలంగా తుడిచిపెట్టేశాడు (వివరాలకు 'సబా' సూరలోని తత్సంబంధిత ఆయతులను అధ్యయనం చేయండి). ఒకానొక తుబ్బా గురించి హదీసులో, అతను ముస్లిం అయ్యాడనీ, అతన్ని తూలనాడ కూడదని చెప్పటం జరిగింది. (సహీహ్ అల్ జామె లిల్ అల్ బానీ-1319). అయితే ఆ జాతివారిలో మెజారిటీ జనులు మాత్రం అవిధేయులుగానే ఉండిపోయారు. తత్కారణంగా వినాశం వారి తలరాతగా మారింది.

31. ఈ విషయమే ఇంతకుముందు సూరయే సాద్ (27)లో, సూరతుల్ మోమినూన్ (115, 116)లో, సూరతుల్ హిజ్జ్ (85)లో కూడా వచ్చింది.

32. ప్రజలను పరీక్షించి సజ్జనులకు వారి సత్కర్మల బహుమానం ఇవ్వాలి, దుర్జనులకు వారి దుష్కర్మల శిక్ష విధించాలన్నదే ఆ ప్రణాళిక.

40 నిశ్చయంగా తీర్చుదినం, వారందరి కోసం నిర్ణయించబడిన ఒక (వాగ్దాన) సమయం.³⁴

41 ఆ రోజు ఏ స్నేహితుడూ మరో స్నేహితునికి ఏ కాస్త కూడా పనికిరాదు. మరి వారికెలాంటి సహాయం కూడా లభించదు.³⁵

42 కాని అల్లాహ్ ఎవరినయినా కనికరిస్తే అది వేరే విషయం. నిశ్చయంగా ఆయన సర్వాధిక్యుడు, దయాశీలి.

43 నిశ్చయంగా జెముడు వృక్షం (జఖ్ఖుమ్ చెట్టు).

44 పాపాత్ముల ఆహారంగా ఉంటుంది.

45 అది నూనె గని³⁶ లాగా ఉంటుంది. కడుపులోకి పోయి ఉడుకుతూ ఉంటుంది.

46 సలసలా కాగే నీరు మాదిరిగా ఉడుకుతూ ఉంటుంది!³⁷

إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٠﴾

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣١﴾

إِلَّا مَنْ أَمَرَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٣٢﴾

إِنَّ شَجَرَتَ الرَّقُومِ ﴿٣٣﴾

طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٣٤﴾

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٣٥﴾

كَغَلِي الْعَمِيمِ ﴿٣٦﴾

33. అంటే-వారు ఆ 'ప్రణాళిక' పట్ల అశ్రద్ధ వహించారు. లేదా దాన్ని త్రోసిపుచ్చారు. అందుకే వారు పరలోకం పట్ల నిర్లక్ష్యం వహించి, ప్రాపంచిక ఆకర్షణల్లో తలమునకలై పోయారు.

34. అసలు మనుషులు సృష్టించబడింది, భూమ్యాకాశాలు ఉనికిలోనికి తేబడింది ఈ లక్ష్యం కోసమే.

35. మోమినూన్ సూరాలో కూడా చెప్పబడినట్లు; "మరి శంఖం ఊదబడిననాడు పరస్పర బంధుత్వాలుగానీ, పరస్పర ప్రశోన్విత్రాలు గానీ ఉండవు" (101). "ఏ స్నేహితుడూ మరో స్నేహితుణ్ణి అడిగి చూడదు." (అల్ మఆరిజ్ - 10).

36. 'ముమ్హా' (مُهْمَا) అంటే కరిగిన రాగి, అగ్నిలో కరిగించబడిన ధాతువు, నూనె మట్టి అన్న అర్థాలు వస్తాయి.

37. ఆ జఖ్ఖుమ్ ఆహారం సలసలా కాగే నీరు మాదిరిగానే కడుపులో కాగుతూ, నానా ఇబ్బంది పెడుతుంది.

47 “వాణ్ణి పట్టుకోండి. ఈడ్చుకుంటూ పోయి నరకాగ్ని నడిబొడ్డున పడ వెయ్యండి.”³⁸

48 “పిదప అతని నెత్తిమీద సలసలా కాగే నీరును-శిక్షగా-కుమ్మరించండి” (అని కేక వేయబడుతుంది).

49 రుచిచూడు! నువ్వు గొప్ప శక్తి మంతునిలా, మర్యాదస్తునిలా వుండే వాడివిగా!³⁹

50 దేనిపట్ల మీరు సందిగ్ధంలో పడ్డారో అది ఇదే (అని వారితో అనబడుతుంది).

51 నిశ్చయంగా దైవభీతి పరాయణులు సురక్షిత (ప్రశాంత) స్థలంలో ఉంటారు.

52 ఉద్యానవనాల, చెలమల మధ్యన...

53 పల్చటి సిల్కు వస్త్రాలను, దళసరి పట్టు వస్త్రాలను ధరించి ఎదురెదురుగా ఆసీనులై ఉంటారు.⁴⁰

54 (భక్తిపరాయణుల పట్ల) ఇలాగే వ్యవహరించబడుతుంది.⁴¹ (అంతేకాదు) పెద్ద పెద్ద కన్నులు గల (హూరు) అంద గత్తెలతో మేము వారి వివాహం జరిపి స్తాము.⁴²

﴿۴۷﴾ خُدُوهُ وَاعْتَبِرُوا إِلَىٰ سَوَاءِ الْحَرِيمِ

﴿۴۸﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَرِيمِ

﴿۴۹﴾ ذُقْ ذِقَاتِكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ

﴿۵۰﴾ إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ

﴿۵۱﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ آمِنٍ

﴿۵۲﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

﴿۵۳﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَمَلِّئِينَ

﴿۵۴﴾ كَذَلِكَ وَرَزَقْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ

38. నరకంపై నియుక్తులై ఉన్న భటులను ఉద్దేశించి, ఈ ఆదేశం ఇవ్వబడుతుంది. మూలంలో ‘సవాయి’ (سَوَاءٍ) అని ఉంది. అంటే ‘మధ్యలోకి’ అని అర్థం.

39. అంటే ఆనాడు నీకు లభించిన పదవిని, అధికారాన్ని ఆసరాగా చేసుకుని సమాజంలో గొప్పవానిగా వర్ణిల్లేవాడివి. మరోవైపు విశ్వసించిన ప్రజలను కించపరిచేవాడివి కదా!

40. పాపాత్ములకు, అవిశ్వాసులకు ప్రతిగా ఇక్కడ విశ్వాసుల, దైవభీతిపరుల స్థానం గురించి చెప్పబడింది. వారు తిరస్కారవైఖరి నుండి, పాపకార్యాల నుండి తమను తాము

55 వారక్కడ నిక్షేపంగా (కూర్చొని) అన్ని రకాల పండ్లు ఫలాదులను తెప్పించు కుంటూ ఉంటారు.⁴³

56 మొదటిసారి వచ్చిన మరణం తప్ప, మరింకా వారు అక్కడ మరణం రుచి చూడట మనేదే ఉండదు.⁴⁴ నరకాగ్ని శిక్ష నుండి అల్లాహ్ వారిని రక్షించాడు.

يَدْخُلُونَ فِيهَا الْجِلْدَ الْفَاكِهَةَ الْمِينِينَ ﴿٥٥﴾

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقُّهُمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

రక్షించుకున్నవారు. అందుకే వారికి ఏ చీకూ చింతా లేని ప్రశాంత వాతావరణంలో చోటు లభిస్తుంది. 'మకానున్ అమీన్' అంటే ఎలాంటి భయాందోళనలు, దుఃఖ విచారాలు కలగని స్థలం అని అర్థం.

41. అంటే దైవభీతి పరాయణులు సద్వ్యవహారానికి అర్హులు.
42. అరబీలో 'హూర్' (هُورٍ) అని ఉంది. కంటిలోని తెల్లగుడ్డు విపరీతమైన తెలుపు రంగులోనూ, నల్లగుడ్డు గాఢ నలుపురంగులోనూ ఉండటాన్ని హూర్ అని అంటారు. హూర్ అనేది 'హైరాన్' నుంచి వచ్చిందని కూడా చెబుతారు. హైరాన్ అంటే నిర్ఘాంతపోవటం, సంభ్రమాశ్చర్యానికి లోనవటం. స్వర్గ కన్యల సౌందర్యాన్ని చూసిన వారెవరైనా సంభ్రమాశ్చర్యానికి లోనవటం ఖాయం. అందుకే వారిని 'హూర్' అని పిలుస్తారు. కళ్లు చెదిరే అందంగల స్త్రీలు వారు. వారి కళ్లు సువిశాలమైనవి. ప్రతి స్వర్గవాసికి కనీసం ఇద్దరు మగువలు భార్యలుగా లభిస్తారని ఇంతకుముందు చెప్పటం జరిగింది. అయితే తిర్మిజీలోని ఒక ప్రామాణిక ఉల్లేఖనం ప్రకారం అమరగతునికి 72 మంది స్త్రీలు కేటాయించబడతారు. (జిహాద్ మహిమల అధ్యాయాలు)
43. 'అమినీన్' (الْمِينِينَ) అంటే 'నిక్షేపంగా' అని అర్థం. స్వర్గంలోని ఆహారపదార్థాలు తరిగిపోతాయన్న భయంగానీ, వాటిని తినటం వల్ల అజీర్తి కలుగుతుందన్న ఆందోళన గాని వారికుండదు. లేక మరణం వస్తుందన్న భయంగానీ, అలసిపోతామన్న దిగులు గానీ, పైతాన్ దుష్ప్రేరణలకు లోనవుతామేమోనన్న చీకూగాని వారికి ఉండదు.
44. అంటే - ప్రపంచంలో వచ్చిన ఆ మరణం తప్ప మరో మృత్యు భయం వారికుండదు. హదీసు ప్రకారం : తీర్పు జరిగిపోయిన తరువాత 'మృత్యువు' ఒక పొట్టేలు రూపంలో ప్రత్యక్షపరచబడుతుంది. స్వర్గ - నరకాల మధ్య అది 'జిబ్బా' చేయబడుతుంది. అప్పుడు, 'ఓ స్వర్గవాసులారా! స్వర్గ జీవితం మీ కొరకు శాశ్వతమైనది. మీకిక మరణమన్నదే లేదు' అని చెప్పబడుతుంది. అలాగే, 'ఓ నరకవాసులారా! నరక

57 ఇది కేవలం నీ ప్రభువు కృప మాత్రమే. 45 చాలా గొప్ప విజయమంటే ఇదే.

58 (ఓ ప్రవక్తా!) వారు ఉపదేశాన్ని గ్రహించేటందుకుగాను మేము దీనిని (ఈ ఖురానును) నీ భాషలో సులభతరం చేశాము.

59 కనుక నువ్వు కూడా నిరీక్షించు, వారు కూడా నిరీక్షిస్తున్నారు. 46

۞ قُلَّا مَنْ رَّبِّكَ ذَٰلِكُمْ هُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

۞ فَأَمَّا يَتَّبِعُهُ لِبِئْسَ الْأَعْيُنُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

۞ فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ مُوسَىٰ قَوْمَهُ

యాతన మీకు శాశ్వతంగా ఉంటుంది. మీకు చావు అన్నదే రాదు' అని అనబడుతుంది (సహీహ్ బుఖారీ - మర్యమ్ సూరా వ్యాఖ్యానం; ముస్లిం - కితాబుల్ జన్నహ్).

మరొక హదీసులో ఇలా అనబడింది : “ఓ స్వర్గవాసులారా! ఆరోగ్యం, బలం మీ సొత్తు అయ్యాయి. మీకిక అనారోగ్యం, అస్వస్థత అన్నదే ఉండదు. మీ జీవితం కలకాలం వర్ధిల్లుతుంది. కళకళలాడుతూ ఉంటుంది. మీకు చావులేదు. మీ వరాలు కరిగిపోనివి, తరిగిపోనివి. మీరు నిత్యం పడుచువారుగానే ఉంటారు. వృద్ధాప్యం మీలో తొంగిచూడదు” (సహీహ్ బుఖారీ: కితాబుర్రిఖాఖ్; ముస్లిం - కితాబ్ మజ్కూర్).

45. ఇది ముమ్మాటికీ నిజం. ప్రభువు కటాక్షించనంతవరకూ ఏ వ్యక్తి స్వర్గ సువాసనను ఆస్వాదించలేడు. హదీసు ద్వారా మనకు తెలిసే సత్యం కూడా ఇదే : “బాగా తెలుసుకోండి! మీలో ఏ వ్యక్తి ఆచరణ కూడా అతన్ని స్వర్గానికి తీసుకుపోడు” అని దైవప్రవక్త (సఅసం) ఉద్ఘాటించారు. ‘ఓ దైవప్రవక్తా (స)! తమరి విషయమూ అంతేనా?!’ అని ప్రియ సహచరులు సందేహపడగా, “అవును. నేనైనా అంతే. కాకపోతే అల్లాహ్ నన్ను తన కరుణతో, కృపతో ఆవరిస్తాడు” అని ఆయన (స) సమాధానమిచ్చారు (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుర్రిఖాఖ్; ముస్లిం - కితాబున్ మజ్కూర్).

46. ఒకవేళ వారు గనక విశ్వసించకపోతే (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు దైవశిక్ష కోసం ఎదురు చూడు. కాని వారి ఆలోచనలు మరోవిధంగా ఉన్నాయి. ఇస్లాం తిరుగులేని శక్తిగా రూపుదాల్చక ముందే నువ్వు మరణిస్తావని వాళ్లు ఎదురు చూస్తున్నారు.

